

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

**İKİNCİ BÖLÜM
KARAR****NECAT COŞKUN BAŞVURUSU**

Başvuru Numarası : 2018/2994

Karar Tarihi : 8/9/2021

Başkan : Kadir ÖZKAYA

Üyeler : Engin YILDIRIM

Celal Mümtaz AKINCI

M. Emin KUZ

Basri BAĞCI

Raportör : Ayhan KILIÇ

Başvurucu : Necat COŞKUN

Vekili : Av. Mehmet Ali GENÇ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, kamu görevlisinin açığa alındığı dönemde kesilen ancak sonradan ödenen aylıkları için faiz tahakkuk ettirilmemesi nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 25/1/2018 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu 1951 doğumlu olup Mudanya'da ikamet etmektedir.

9. Başvurucu, Bursa Uludağ Vergi Dairesi müdürü olarak görev yapmaktayken Bursa İl Emniyet Müdürlüğü'nün yürüttüğü bir operasyon kapsamında 17/8/2000 tarihinde gözaltına alınmıştır. Başvurucunun bir vergi mükellefinden haksız menfaat temin ettiği iddia edilmiştir. Başvurucu hakkında aynı zamanda disiplin soruşturması başlatılmış ve bu kapsamda 25/8/2000 tarihinde görevinden uzaklaştırılmıştır. Görevden uzaklaştırma işlemiyle birlikte başvurucunun maaşı 1/3'ü oranında kesilmek suretiyle ödenmeye başlamıştır.

10. Başvurucu, hakkında yürütülen disiplin soruşturması sonucunda 21/6/2001 tarihli işlemle devlet memurluğundan çıkarma cezasıyla tecziye edilmiştir. Ceza yargılamasında 19/7/2001 tarihinde başvurucunun beraatine karar verilmiştir. Başvurucu hakkında tesis edilen memuriyetten çıkarma cezası da Bursa 2. İdare Mahkemesinin 16/5/2002 tarihli kararıyla iptal edilmiştir. Başvurucu 9/7/2002 tarihinde görevine iade edilmiştir.

11. Başvurucu 2/8/2002 tarihinde idareye başvuruda bulunarak görevden uzaklaştırıldığı dönemde eksik ödenen aylıkların ödenmesi talebinde bulunmuştur. İdare tarafından beraat kararının henüz kesinleşmediği gerekçesiyle bu talep reddedilmiştir. Başvurucu bu işlemin iptali istemiyle idari yargıda dava açmıştır. Bursa 2. İdare Mahkemesinin 30/4/2003 tarihli kararıyla idari işlemin iptaline ve ödenmeyen aylıkların idareye başvuru tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte başvurucuya ödenmesine hükmedilmiştir. Bunun üzerine, aylığından kesilen tutarlar yasal faiziyle birlikte toplam 7.144,15 TL olarak başvurucuya ödenmiştir. Ancak Bursa 2. İdare Mahkemesi kararının Danıştay Beşinci Dairesinin 22/11/2006 tarihli kararıyla bozulması üzerine anılan Mahkemenin 25/10/2007 tarihli kararıyla dava reddedilmiştir. İdare, mahkeme kararı sebebiyle ödemiş olduğu 7.144,15 TL'nin yasal faiziyle birlikte iadesi için başvurucuya yazı göndermiştir. Söz konusu tutar toplam 15.178,24 TL olarak 35 taksitte başvurudan tahsil edilmiştir.

12. Bu arada başvurucu hakkındaki kamu davası Bursa 4. Ağır Ceza Mahkemesinin 28/12/2011 tarihli kararıyla zamanaşımı gerekçesiyle düşürülmüştür. Yargıtay 5. Ceza Dairesinin 23/10/2014 tarihli kararından sonra ceza yargılaması süreci kesinleşmiştir.

13. Ceza davasının sonuçlanmasından sonra başvurucu 24/12/2014 tarihinde idareye müracaat ederek açıkta kaldığı dönemde eksik ödenen aylıklarının ödenmesini talep etmiştir. İdare, başvurucunun açıkta kaldığı dönemde eksik ödenen aylıklarının 4.948,11 TL olarak hesaplamış ve bu tutarı 26/1/2015 tarihinde başvurucuya ödemiştir. Başvurucu aynı tarihte tekrar idareye başvurarak daha önce kendisinden tahsil edilen 15.178,24 TL'nin kalan kısmı olan 10.315,23 TL'nin yasal faiziyle birlikte, ayrıca 4.948,11 TL'ye isabet eden yasal faizin de ödenmesini istemiştir. Ancak başvurucunun bu talebi 4/3/2015 tarihli yazıyla reddedilmiştir.

14. Başvurucu 9/3/2015 tarihinde söz konusu idari işlemin iptali ile 15.178,24 TL'nin kalan kısmının (10.315,23 TL'sinin) ödeme yapılacak tarihe kadar yasal faiziyle birlikte tazminine ve 4.948,11 TL için ise 26/1/2015 tarihine kadar yasal faize hükmedilmesi istemiyle Bursa 1. İdare Mahkemesinde (Mahkeme) dava açmıştır. Dava dilekçesinde başvurucu; hakkımda uygulanan görevden uzaklaştırma tedbirinin keyfi olduğunun ceza yargılaması süreciyle ortaya konulduğunu, bu nedenle uğradığı zararların karşılanması gerektiğini belirtmiştir.

15. Mahkeme 15/2/2016 tarihli kararıyla davayı reddetmiştir. Kararın gerekçesinde 15.178,24 TL'nin başvurucudan tahsil edilmesinin Bursa 2. İdare Mahkemesinin 25/10/2007 tarihli kararının gereğinin yerine getirilmesinden kaynaklandığı, bu nedenle idarenin tazmin sorumluluğunun bulunmadığı belirtilmiştir. Kararda, başvurucunun açıkta kaldığı sürelerle ilişkin olarak ödenen 4.948,11 TL'ye yasal faiz uygulanmasını gerektiren bir kuralın bulunmadığı ifade edilmiştir.

16. Başvurucu bu karara karşı İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 2. İdari Dava Dairesinde (Bölge İdare Mahkemesi) itiraz yoluna başvurmuştur. İtiraz dilekçesinde, dava dilekçesindeki iddiaları tekrarlamıştır. Bölge İdare Mahkemesi 29/11/2016 tarihinde oyçokluğuyla itiraz istemini esastan reddetmiş ve mahkeme kararını onamıştır. Karara muhalif kalan Üye S.E., mahkeme kararına istinaden başvurucuya ödenen 7.144,15 TL'nin iadesi istenirken başvurucudan yasal faiz de tahsil edilmesinin hukuka aykırı olduğunu belirtmiştir. Muhalefet şerhinde başvurucudan tahsil edilen 15.178,24 TL'nin 7.144,15 TL'yi aşan bölümü yönünden davanın kabul edilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

17. Karar düzeltme istemi Bölge İdare Mahkemesinin 31/10/2017 tarihli kararıyla oyçokluğuyla reddedilmiştir. Karara muhalif kalan üye T.Ş., Anayasa Mahkemesinin 10/2/2011 tarihli ve E.2008/58, K.2011/37 sayılı kararı ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin (AİHM) bazı kararlarından söz ederek 4.948,11 TL için yasal faiz işletilmemesinin başvurucunun mülkiyet hakkını ihlal edeceği görüşünü açıklamıştır.

18. Nihai karar 28/12/2017 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiştir.

19. Başvurucu 25/1/2018 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Ulusal Hukuk

20. 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Görevden uzaklaştırma" kenar başlıklı 137. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Görevden uzaklaştırma, Devlet kamu hizmetlerinin gerektirdiği hallerde, görevi başında kalmasında sakınca görülecek Devlet memurları hakkında alınan ihtiyati bir tedbirdir."

21. 657 sayılı Kanun'un "Ceza kovuşturması sırasında görevden uzaklaştırma" kenar başlıklı 140. maddesi şöyledir:

"Haklarında mahkemelerce ceza kovuşturması yapılan Devlet memurları da 138 inci maddedeki yetkililer tarafından görevden uzaklaştırılabilirler."

22. 657 sayılı Kanun'un "Görevden uzaklaştırılan veya görevinden uzak kalan memurların hak ve yükümlülüğü" kenar başlıklı 141. maddesi şöyledir:

"Görevden uzaklaştırılan ve görevi ile ilgili olsun veya olmasın herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınan memurlara bu süre içinde aylıklarının üçte ikisi ödenir. Bu gibiler bu Kanunun öngördüğü sosyal hak ve yardımlardan faydalanmaya devam ederler."

143 üncü maddede sayılan durumların gerçekleşmesi halinde, bunların aylıklarının kesilmiş olan üçte biri kendilerine ödenir ve görevden uzakta geçirdikleri süre, derecelerindeki kademe ilerlemesinde ve bu sürenin derece yükselmesi için gerekli en az bekleme süresini aşan kısmı, üst dereceye yükselmeleri halinde, bu derecede kademe ilerlemesi yapılmak suretiyle değerlendirilir."

23. 657 sayılı Kanun'un "Memurun göreve tekrar başlatılması zorunlu olan haller" kenar başlıklı 143. maddesi şöyledir:

"Soruşturma veya yargılama sonunda yetkili mercilerce:

a) Haklarında memurluktan çıkarmadan başka bir disiplin cezası verilenler;

b) Yargılamanın men'ine veya beraatine karar verilenler;

c) Hükümden evvel haklarındaki kovuşturma genel af ile kaldırılanlar;

ç) Görevlerine ve memurluklarına ilişkin olsun veya olmasın memurluğa engel olmuştuk bir ceza ile hükümlü olup cezası ertelenenler;

Bu kararların kesinleşmesi üzerine haklarındaki görevden uzaklaştırma tedbiri kaldırılır."

B. Uluslararası Hukuk

24. AİHM, istikrarlı olarak kamu makamlarınca yapılacak ödemelerin gecikmesini faiz ödemeleriyle ilişkilendirmektedir. AİHM'in çeşitli kararlarında, makul olmayan bir gecikme nedeniyle tazminatın değer kaybettiği durumlarda bu tazminatın yeterli olamayacağı belirtilmiştir (*Angelov/Bulgaristan*, B. No: 44076/98, 22/4/2004, § 39). Nitekim böyle başvurularda AİHM, esas itibarıyla kamu makamlarının geçen süre nedeniyle ödenmesi gereken tutardaki değer kayıplarını telafi etmek için gecikme faizi ödeyip ödemediğini dikkate almaktadır. Kısacası AİHM; mülkiyet hakkı kapsamında faiz ödemesini, esasen devletin borçlu olduğu tutar ile alacaklı tarafından nihai olarak alınan tutar arasındaki enflasyon nedeniyle oluşan değer kayıplarını giderme yükümlülüğüyle ilişkilendirmektedir (*Akkuş/Türkiye*, B. No: 19263/92, 9/7/1997, § 29).

25. Devlet tarafından ödenecek bir bedelin enflasyon karşısındaki değer kayıplarında AİHM, ikili bir ayrıma gitmekte; mahkemelerce belirlenmiş bir para alacağının ödenmemesi hâlinde daha katı bir tutum sergileyerek %5'e kadar değer kayıplarını hesaplama faktörlerindeki değişkenlerle ilgili kabul etmektedir (*Arabacı/Türkiye* (k.k.), B. No: 65714/01, 7/3/2002). Çünkü ödemelerin geç yapılması, mahkeme kararlarının icra edilmesi ile ilgili bir sorun olarak görülmektedir. Mahkemelerde geçen yargılama süresindeki enflasyon nedeniyle kamulaştırma bedelinin değer kaybı yönünden ise meydana gelen farkın tazminatın belirlenmesi yönteminden kaynaklandığı ve bu konuda kamusal makamların belirli bir takdir yetkisinin olduğu da gözetilip bu farkın başvurucular açısından aşırı bir yük getirip getirmediği incelenerek karar verilmektedir (*Aka/Türkiye*, B. No: 19639/92, 23/9/1998, §§ 41-51; *Güleç ve Armut/Türkiye* (k.k.), B. No: 25969/09, 16/11/2010).

26. AİHM'in *Eko-Elda Avee/Yunanistan* (B. No: 10162/02, 09/03/2006, §§ 23-31) kararında; haksız şekilde tahsil edilen verginin 5 yıl 5 ay sonra faizsiz olarak iade edilmesi, belli bir meblağdan yararlanma hakkı uzun süre engellenen başvurucunun mali durumunda

önemli bir zarara yol açması nedeniyle ölçülü görülmemiş ve mülkiyet hakkının ihlaline karar verilmiştir.

27. Yine benzer şekilde *Sefine Baş/Türkiye* (B. No: 49548/99, 24/06/2008, §§ 58-64) kararında da tazminatın değer kaybına uğratılarak ödendiğine ilişkin şikâyet incelenmiştir. Başvuruya konu olayda, idare mahkemesince başvurunun 15/9/2003 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere dul aylığına hak kazandığı kabul edilmiştir. AİHM öncelikle idare mahkemesinin kararının talep edilebilir bir *alacak* oluşturduğu ve bu nedenle başvurunun Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne (Sözleşme) ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi anlamında mülkiyet oluşturan bir hakkının mevcut olduğunu belirtmiştir. AİHM ayrıca Emekli Sandığına başvurduğu tarihten itibaren geçerli olacak şekilde geriye dönük olarak bu hakkın başvurucuya tanındığını vurgulamıştır. Bununla birlikte AİHM, başvurucuya salt bu hakkın tanınmış olmasının başvurunun mağdur sıfatını ortadan kaldırmadığını kabul etmiştir. AİHM'e göre mağdur sıfatının ortadan kalkması için ileri sürülen ihlalin hem zamanı hem de mağdurun bu hakkı kullanmadığı süre gözönüne alınarak telafi yoluna gidilmesi gerekmektedir. AİHM bu çerçevede başvurunun banka hesabına yatırılan paranın yargılamada geçen süre içinde uğradığı maddi kaybın sonuçlarını gidermeye yetmediğini belirtmiştir. AİHM, geçen sürenin yalnızca devlete yarar sağladığını ve ilgili dönemde Türkiye'de paranın hızla değer kaybettiğini gözönüne alarak başvurunun mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

28. Ayrıca AİHM; *Kat İnşaat Ticaret Kolektif Şirketi-İsmet Kamış ve Ortakları/Türkiye* ((k.k.), B. No: 74495/01, 31/1/2006) kararında, ilke olarak alacağın geç ödenmesinden doğan bir zararın varlığının ileri sürüldüğü durumlarda enflasyon oranı esas alınarak faiz ödenmesi suretiyle zararın giderilebileceğini kabul etmiştir. Aynı ilkeye, benzer şekilde ve bu karara atıfla daha önce değinilen *Naci Balkar (Baltutan) ve Anı İnşaat ve Ticaret Ltd. Şti./Türkiye* (B. No: 9522/03, 7/10/2008) kararında da yer verilmiştir.

V. İNCELEME VE GEREKÇE

29. Mahkemenin 8/9/2021 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

30. Başvurucu, görevden uzaklaştırıldığı dönemde eksik ödenen maaş farklarının faizsiz olarak ödenmesinin hukuka aykırı olduğunu ileri sürmüştür. Başvurucu, parayı kullanamaması sebebiyle oluşan zararın faiz ödenmek suretiyle giderilmesinin mülkiyet hakkının korunmasının bir gereği olduğunu ifade etmiştir. Başvurucu ayrıca faiz ödememin idarenin kusurunun bulunup bulunmadığından bağımsız bir yükümlülük olduğunu savunmuştur.

B. Değerlendirme

31. Anayasa'nın "Mülkiyet hakkı" kenar başlıklı 35. maddesi şöyledir:

"Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir.

Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir.

Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz."

32. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvurucunun şikâyetinin özü, görevden uzaklaştırıldığı dönemde eksik ödenen aylıklarının faizsiz olarak ödenmesine yöneliktir. Bu sebeple başvurunun şikâyetinin mülkiyet hakkı kapsamında incelenmesi uygun bulunmuştur.

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

33. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

a. Mülkün Varlığı

34. Mülkiyet hakkının ihlal edildiğinden şikâyet eden bir kimse, önce böyle bir hakkının var olduğunu kanıtlamak zorundadır. Bu nedenle öncelikle başvurunun Anayasa'nın 35. maddesi uyarınca korunmayı gerektiren mülkiyete ilişkin bir menfaate sahip olup olmadığı noktasındaki hukuki durumunun değerlendirilmesi gerekir (*Cemile Ünlü*, B. No: 2013/382, 16/4/2013, § 26; *İhsan Vurucuoğlu*, B. No: 2013/539, 16/5/2013, § 31). Başvurucunun 25/8/2000-9/7/2002 döneminde tahakkuk ettirilmiş maaşlarından 1/3 oranında yapılan kesintinin mülk teşkil ettiği konusunda tereddüt bulunmadığına göre somut olayda mülkün var olduğu açıktır.

b. Müdahalenin Varlığı ve Türü

35. Anayasa'nın 35. maddesinde bir temel hak olarak güvence altına alınmış olan mülkiyet hakkı kişiye -başkasının hakkına zarar vermemek ve yasaların koyduğu sınırlamalara uymak koşuluyla- sahibi olduğu şeyi dilediği gibi kullanma ve ondan tasarruf etme, onun ürünlerinden yararlanma olanağı verir (*Mehmet Akdoğan ve diğerleri*, B. No: 2013/817, 19/12/2013, § 32). Dolayısıyla malikin mülkünü kullanma, mülkün semerelerinden yararlanma ve mülkü üzerinde tasarruf etme yetkilerinden herhangi birinin sınırlanması mülkiyet hakkına müdahale teşkil eder (*Recep Tarhan ve Afife Tarhan*, B. No: 2014/1546, 2/2/2017, § 53).

36. Anayasa'nın 35. maddesi ile mülkiyet hakkına temas eden diğer hükümleri birlikte değerlendirildiğinde Anayasa'nın mülkiyet hakkına müdahaleyle ilgili üç kural ihtiva ettiği görülmektedir. Buna göre Anayasa'nın 35. maddesinin birinci fıkrasında, herkesin mülkiyet hakkına sahip olduğu belirtilmek suretiyle *mülkten barışçıl yararlanma hakkına* yer verilmiş; ikinci fıkrasında da mülkten barışçıl yararlanma hakkına müdahalenin çerçevesi belirlenmiştir. Maddenin ikinci fıkrasında, genel olarak mülkiyet hakkının hangi koşullarda sınırlanabileceği belirlenerek aynı zamanda *mülkten yoksun bırakmanın* şartlarının genel çerçevesi de çizilmiştir. Maddenin son fıkrasında ise mülkiyet hakkının kullanımının toplum yararına aykırı olamayacağı kurala bağlanmak suretiyle devletin *mülkiyetin kullanımını kontrol etmesine ve düzenlemesine* imkân sağlanmıştır. Anayasa'nın diğer bazı maddelerinde de devlet tarafından mülkiyetin kontrolüne imkân tanıyan özel hükümlere yer verilmiştir.

Ayrıca belirtmek gerekir ki mülkten yoksun bırakma ve mülkiyetin düzenlenmesi, mülkiyet hakkına müdahalenin özel biçimleridir (*Recep Tarhan ve Afife Tarhan*, §§ 55-58).

37. Başvurucunun görevden uzaklaştırıldığı 25/8/2000 tarihi ile görevine iade edildiği 9/7/2002 tarihi arasındaki maaşlarından 1/3 oranında kesinti yapılmış; toplam 4.948,11 TL olan söz konusu kesinti, başvurucu hakkındaki ceza yargılamasında verilen düşme kararının kesinleşmesi üzerine 26/1/2015 tarihine başvurucuya ödenmiştir. Bu durumda başvurucu 25/8/2000 ile 9/7/2002 döneminde tahakkuk ettirilen aylıklarının üçte birine 26/1/2015 tarihine kadar erişmemiş, bu süre zarfında 4.948,11 TL üzerinde tasarrufla bulunma imkânından mahrum kalmıştır. Başvurucunun 4.948,11 TL'nin kullanımından 12 yıldan fazla bir süre mahrum kalması mülkiyet hakkına müdahale teşkil etmektedir. Mülke erişimin engellenmesi biçimindeki müdahalenin *mülkiyetten barışçıl yararlanma hakkına* ilişkin genel kural çerçevesinde incelenmesi uygun görülmüştür.

c. Müdahalenin İhlal Oluşturup Oluşturmadığı

38. Anayasa'nın 13. maddesi şöyledir:

"Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."

39. Anayasa'nın 35. maddesinde mülkiyet hakkı sınırsız bir hak olarak düzenlenmemiş, bu hakkın kamu yararı amacıyla ve kanunla sınırlandırılabilceği öngörülmüştür. Mülkiyet hakkına müdahalede bulunulurken temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasına ilişkin genel ilkeleri düzenleyen Anayasa'nın 13. maddesinin de gözönünde bulundurulması gerekmektedir. Dolayısıyla mülkiyet hakkına yönelik müdahalenin Anayasa'ya uygun olabilmesi için müdahalenin kanuna dayanması, kamu yararı amacı taşıması ve ayrıca ölçülülük ilkesi gözetilerek yapılması gerekmektedir (*Recep Tarhan ve Afife Tarhan*, § 62).

i. Kanunilik

40. Mülkiyet hakkına yönelik müdahalelerde ilk incelenmesi gereken ölçüt kanuna dayalı olma ölçütüdür. Bu ölçütün sağlanmadığı tespit edildiğinde diğer ölçütler bakımından inceleme yapılmaksızın mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna varılacaktır. Müdahalenin kanuna dayalı olması, müdahaleye ilişkin yeterince ulaşılabilir, belirli ve öngörülebilir kanun hükümlerinin bulunmasını gerektirmektedir (*Türkiye İş Bankası A.Ş.* [GK], B. No: 2014/6192, 12/11/2014, § 44; *Ford Motor Company*, B. No: 2014/13518, 26/10/2017, § 49; *Necmiye Çiftçi ve diğerleri*, B. No: 2013/1301, 30/12/2014, § 55).

41. 657 sayılı Kanun'un 140. maddesinde haklarında mahkemelerce cezai kovuşturma yapılan devlet memurlarının yetkililer tarafından görevden uzaklaştırılabilceği hükme bağlanmıştır. Aynı Kanun'un 143. maddesinin birinci fıkrasında memurun tekrar göreve başlatılmasının zorunlu olduğu hâller düzenlenmiştir. Kanun'un 141. maddesinin ikinci fıkrasında ise 143. maddede sayılan durumların gerçekleşmesi hâlinde bunların aylıklarının kesilmiş olan üçte birinin kendilerine ödeneceği belirtilmiştir.

42. Somut olayda başvuru hakkında 17/8/2000 tarihinde başlatılan ceza soruşturması sonrasında idarece 25/8/2000 tarihinde görevden uzaklaştırma tedbiri uygulanmış, ceza yargılaması sürecinde ilk derece mahkemesince başvuru hakkında 19/7/2001 tarihinde beraat kararı verilmesi ve başvuru hakkında tesis edilen memuriyetten çıkarma işleminin de 16/5/2002 tarihinde iptal edilmesi üzerine başvuru 9/7/2002 tarihinde göreve iade edilmiştir. Bu durumda başvuru görevden uzaklaştırıldığı dönemde aylığından 1/3 oranında kesinti yapılmasının erişilebilirlik, belirlilik ve öngörülebilirlik koşullarını sağlayan bir kanuni dayanağının bulunduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

ii. Meşru Amaç

43. Anayasa'nın 13. ve 35. maddeleri uyarınca mülkiyet hakkı ancak kamu yararı amacıyla sınırlandırılabilir. Kamu yararı kavramı, mülkiyet hakkının kamu yararının gerektirdiği durumlarda sınırlandırılmasına imkân vererek bir sınırlandırma amacı olmasının yanı sıra mülkiyet hakkının kamu yararı amacı dışında sınırlandırmayacağı öngörmek ve bu anlamda bir sınırlama sınırı oluşturmak suretiyle mülkiyet hakkını etkin bir şekilde korumaktır. Kamu yararı kavramı, devlet organlarının takdir yetkisini de beraberinde getiren bir kavram olup objektif bir tanıma elverişli olmayan bu ölçütün her somut olay temelinde ayrıca değerlendirilmesi gerekir (*Nusrat Kûlah*, B. No: 2013/6151, 21/4/2016, §§ 53, 56; *Yunis Ağlar*, B. No: 2013/1239, 20/3/2014, §§ 28, 29).

44. Kamu görevinden uzaklaştırılan memurun açığa alındığı dönemde fiili bir çalışması söz konusu olmayacaktır. Kanun koyucu fiilen görev yapmayan memura aylığının tamamının ödenmemesini tercih etmiştir. Amacın Hazinesin menfaatlerinin korunması olduğu anlaşılmaktadır. Görevden uzaklaştırılan memurların aylığından Hazinesin menfaatlerinin korunması gayesiyle 1/3 oranında kesinti yapılmasının kamu yararına dayalı meşru bir amacının olduğu açıktır.

iii. Ölçülülük

(1) Genel İlkeler

45. Anayasa'nın 13. maddesi uyarınca hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasında dikkate alınacak ölçütlerden biri olan ölçülülük, hukuk devleti ilkesinden doğmaktadır. Hukuk devletinde hak ve özgürlüklerin sınırlandırılması istisnai bir yetki olduğundan bu yetki ancak durumun gerektirdiği ölçüde kullanılması koşuluyla haklı bir temele oturabilir. Bireylerin hak ve özgürlüklerinin somut koşulların gerektirdiğinden daha fazla sınırlandırılması kamu otoritelerine tanınan yetkinin aşılması anlamına geleceğinden hukuk devletiyle bağdaşmaz (AYM, E.2013/95, K.2014/176, 13/11/2014).

46. Anayasa'nın 13. maddesinde yer alan ölçülülük ilkesi *elverişlilik, gereklilik ve orantılılık* olmak üzere üç alt ilkeden oluşmaktadır. *Elverişlilik* öngörülen müdahalenin amacı gerçekleştirmeye elverişli olmasını, *gereklilik* amaç bakımından müdahalenin zorunlu olmasını yani aynı amaca daha hafif bir müdahale ile ulaşılmasının mümkün olmasını, *orantılılık* ise bireyin hakkına yapılan müdahale ile ulaşılacak istenen amaç arasında makul bir dengenin gözetilmesi gerekliliğini ifade etmektedir (AYM, E.2011/111, K.2012/56, 11/4/2012; E.2016/16, K.2016/37, 5/5/2016; *Mehmet Akdoğan ve diğerleri*, § 38).

47. Buna göre mülkiyet hakkına yapılan müdahalenin Anayasa'ya uygun olabilmesi için amacı gerçekleştirmeye *elverişli* olmasının yanında *gerekli* olması da gerekir. *Gereklilik* yukarıda da belirtildiği üzere hakka müdahale teşkil eden birden fazla araç arasından hakkı en az zedeleyen aracın seçilmesini ifade etmektedir. Hak ve özgürlüğü sınırlayan tedbirlerden hangisi diğerlerine nazaran hakkın norm alanına daha az müdahale edilmesi sonucunu doğuruyorsa o tedbirin tercih edilmesi gerekir. Bununla birlikte hakka müdahale oluşturacak aracın seçiminde kamu otoritelerinin belli ölçüde takdir payının bulunduğu da kabul edilmelidir. Zira yetkili kamu makamları, öngörülen amaca ulaşılması bakımından hangi aracın etkili ve verimli sonuçlar doğuracağına ilişkin olarak isabetli karar verme noktasında daha iyi bir konumdadır. Özellikle alternatif aracın bulunmadığı veya mevcut alternatiflerin öngörülen meşru amaca ulaşılması bakımından etkili olmadığı ya da daha az etkili olduğu durumlarda kamu makamlarının araç seçimi hususundaki tercih yetkisinin *gereklilik* kriterini sağlamadığının söylenebilmesi için çok güçlü nedenlerin bulunması gerekir (D.C., B. No: 2018/13863, 16/6/2021, § 48).

48. Öte yandan mülkiyet hakkına yönelik müdahaleler orantılı olmalıdır. Orantılılık sınırlamayla ulaşılmak istenen amaç ile başvuru sınırlama tedbiri arasında aşırı bir dengesizlik bulunmamasına işaret etmektedir. Diğer bir ifadeyle orantılılık, amaç ile araç arasında adil bir denge kurulmasını gerektirmektedir. Buna göre mülkiyet hakkına getirilen sınırlamayla ulaşılmak istenen meşru amaç ve başvuru mülkiyet hakkından yararlanmasındaki bireysel yarar arasında makul bir orantı kurulmalıdır. Hedeflenen amaca ulaşıldığında elde edilecek kamusal yararla kıyaslandığında sınırlama ile kişiye yüklenen külfetin aşırı ve orantısız olmaması gerekir (D.C., § 49).

49. Seçilen aracın ulaşılmak istenen amaçla kıyaslandığında bireye orantısız bir külfet yüklemiş olduğunun saptanması, ihlal sonucuna ulaşılabilmesi için bazı hâllerde tek başına yeterli olmayabilir. Kişiye yüklenen külfeti dengeleyici mekanizmaların var olup olmadığı da büyük önem taşımaktadır. Elverişli ve gerekli olduğu hükmüne varılan aracın seçilmiş olması nedeniyle kişiye yüklenen aşırı külfeti hafifleten hukuksal mekanizmalar mevcutsa bir ihlalin olmadığı sonucuna varılabilir (D.C., § 50).

50. Mülkiyet hakkına yapılan müdahalenin orantılı olup olmadığı değerlendirilirken başvuru ve idarenin kusurlarının bulunup bulunmadığı da gözönünde bulundurulur. Bu bağlamda tarafların yasal yükümlülüklerinin neler olduğu, bunların yerine getirilmesinde ihmalkârlık gösterilip gösterilmediği ve ihmalin varlığının tespiti hâlinde bunun hukuka aykırı sonucun doğmasında bir etkisinin bulunup bulunmadığı da dikkate alınır (D.C., § 51).

51. Ayrıca idarenin *iyi yönetim* ilkesine uygun hareket etme yükümlülüğü bulunmaktadır. İyi yönetim ilkesi, kamu yararı kapsamında bir konu mevzubahis olduğunda kamu otoritelerinin uygun zamanda, uygun yöntemle ve her şeyden önce tutarlı olarak hareket etmelerini gerektirir (*Kenan Yıldırım ve Turan Yıldırım*, B. No: 2013/711, 3/4/2014, § 68; *Ayten Yeğenoğlu*, B. No: 2015/1685, 23/5/2018, § 44).

52. Usule ilişkin güvencelerin varlığı orantılılık değerlendirmesinde önemli bir rol oynayabilir. Bu bağlamda müdahalenin hukuka aykırılığının ileri sürülebileceği veya müdahale nedeniyle oluşan maddi ve manevi zararların tazmin edilmesinin istenebileceği hukuk yollarının olmaması da bazı durumlarda kişiye yüklenen külfeti ağırlaştırıcı bir unsur olarak görülebilir. Bu bakımdan kişinin hukuka aykırılık iddialarının bir mahkeme tarafından etkili bir biçimde incelenmesi müdahalenin orantılılığı bakımından ehemmiyet arz etmektedir

(D.C., § 52; başvurucuya diğer unsurlar yanında ayrıca etkin bir savunma hakkı tanıdığından müdahalenin ölçülü görüldüğü kararlar için bkz. *Eyyüp Baran*, B. No: 2014/8060, 29/9/2016, §§ 75-95; *Fatma Çavuşoğlu ve Bilal Çavuşoğlu*, B. No: 2014/5167, 28/9/2016, §§ 74-89; buna karşılık aynı koşulun yargılama sürecinde sağlanmaması nedeniyle müdahalenin ölçüsüz görüldüğü kararlar için bkz. *Mahmut Üçüncü*, B. No: 2014/1017, 13/7/2016, §§ 79-102; *Arif Güven*, B. No: 2014/13966, 15/2/2017, §§ 57-72).

53. Kamu yararı amacı doğrultusunda mülkle ilgili olarak bu ve benzeri tedbirlerin uygulanmasının zarara yol açması kaçınılmazdır. Ancak bu zararın kaçınılmaz olandan ağır veya aşırı sonuçlara da yol açmaması ya da oluşması durumunda böyle bir zararın kamu makamlarınca makul bir sürede, uygun bir yöntem ve vasıtalarla gideriminin sağlanması gerekmektedir. Buna göre kamu makamlarının kanuna dayalı olarak ve ilgili kamu yararı amacı doğrultusunda mülkiyet hakkına müdahale teşkil eden tedbirler uygulaması ve bu tedbirlerin belirli bir süre de devam etmesi ancak bireyin haklarının korunmasının gerekliliklerine uyulduğu takdirde ölçülü görülebilir (D.C., § 54).

(2) İlkelerin Olaya Uygulanması

54. Vergi dairesi müdürü olarak görev yapan başvurucu hakkında bir vergi mükellefinden haksız menfaat temin ettiği suçlamasıyla soruşturma başlatılmasından sonra başvurucu 25/8/2000 tarihinde görevinden uzaklaştırılmıştır. Görevden uzaklaştırma kararıyla birlikte başvurucunun aylıklarından 1/3 oranında kesinti yapılmaya başlanmıştır. Kesinti, başvurucunun görevine iade edildiği 9/7/2002 tarihine kadar devam etmiştir.

55. Başvurucunun görevden uzaklaştırma kararının veya aylığından kesinti yapılmasının hukuka aykırılığıyla ilgili olarak herhangi bir şikâyeti bulunmamaktadır. Esasen başvurucunun görevden uzaklaştırma kararına karşı dava açtığına dair bir bilgi de bireysel başvuru dosyasında mevcut değildir. Başvurucunun temel şikâyeti, görevinden uzaklaştırıldığı dönemde kesilen aylıklarının faizsiz olarak ödenmesine yöneliktir. Kamu otoriteleri de başvurucunun alacağını bulunmadığını iddia etmemiş, aksine 25/8/2000 ile 9/7/2002 döneminde tahakkuk ettirilen aylıklarından yapılan kesintiler toplamı olan 4.948,11 TL'yi başvurucuya ödemiştir. Taraflar arasındaki ihtilaf noktasının yapılan kesintilerin faizsiz olarak ödenmesinin Anayasa'nın 35. maddesini ihlal edip etmediği olduğu anlaşılmıştır. Dolayısıyla ölçülülük bağlamında müdahalenin elverişliliği ve gerekliliği yönünden inceleme yapılmasının bir anlamı bulunmamaktadır. Bu durumda bireysel başvuru incelemesinin mülkiyet hakkına yapılan müdahalenin orantılı olup olmadığıyla sınırlı olarak yapılması gerekmektedir.

56. Bu bağlamda Bursa 2. İdare Mahkemesinin 30/4/2003 tarihli kararına istinaden başvurucuya ödenen 7.144,15 TL'nin Danıştay Beşinci Dairesinin 22/11/2006 tarihli bozma kararından sonra yasal faiziyle birlikte başvurucudan iade alınmış olmasına yönelik bir inceleme yapılmayacaktır. Zira başvurucu her ne kadar derece mahkemelerinde bu hususa dair şikâyet öne sürmüştü ise de bireysel başvuru formunda 7.144,15 TL'nin faiziyle tahsil edilmesine ilişkin herhangi bir iddiaya yer vermemiştir. Bu sebeple bireysel başvuru kapsamındaki inceleme 4.948,11 TL için faize hükmedilmemiş olmasıyla sınırlı tutulacaktır.

57. Müdahalenin orantılılığı bağlamında öncelikle incelenmesi gereken mesele başvurucuya iddia ve savunmalarını etkin bir biçimde ortaya koyabilme olanağının tanınıp tanınmadığıdır. Başvurucu, faize hükmedilmesi gerektiğiyle ilgili iddialarını gerek idare

aşamasında gerekse yargılama sırasında mahkemeler önünde dile getirme imkânı bulmuş; bu süreçte kendisini avukatla temsil ettirebilmiştir.

58. Müdahalenin orantılı olup olmadığı değerlendirilirken dikkate alınacak unsurlardan biri de malikin davranışlarıdır. Bu noktada 657 sayılı Kanun'un 141. maddesinin ikinci fıkrasında görevden uzaklaştırma işleminin kaldırılmasına otomatik bir sonuç bağlanarak bu gibi durumlarda eksik ödenen aylıkların memurun kusurundan bağımsız olarak memura ödenmesinin öngörüldüğünün altı çizilmelidir. Diğer bir ifadeyle kanun koyucu yapılan kesintinin görevden uzaklaştırma işleminin haklı olup olmadığına bakılmaksızın iade edilmesi gerektiğini kabul etmiştir. Dolayısıyla somut olay itibarıyla başvurunun fiillerinin tartışılmasına gerek bulunmamaktadır.

59. Son olarak tedbirin başvurunun kaçınılmaz olanın ötesinde zarara uğramasına yol açıp açmadığı değerlendirilmelidir.

60. Ekonomilerde bir değişim vasıtası olan para; çeşitli ticari, sınai, zirai vs. faaliyetlerde kullanılmakla sahibine kazanç, kira, nema gibi yararlar sağlayan ekonomik bir değerdir. Paranın sahibi dışındaki kişi ve kuruluşlarca kullanılması, sahibinin bu ekonomik değerden mahrum bırakılması sonucunu doğurması yanında enflasyon etkisinde olan ekonomilerde değerini yani alım gücünü, enflasyon oranına bağlı olarak yitirmesine neden olur (*ANO İnşaat ve Ticaret Ltd. Şti.* [GK], B. No: 2014/2267, 21/12/2017, § 70).

61. Mülkiyet hakkı kapsamında alacağın geç ödenmesi durumunda arada geçen sürede enflasyon nedeniyle paranın değerinde oluşan hissedilir aşınma ile mülkiyetin gerçek değeri azaldığı gibi bu bedelin tasarruf veya yatırım aracı olarak getirisinden yararlanma imkânı da bulunmamaktadır. Bu şekilde kişiler mülkiyet haklarından mahrum edilerek haksızlığa uğratılmaktadır (AYM, E.2008/58, K.2011/37, 10/2/2011). Anayasa Mahkemesi kanun koyucunun bir hak olarak öngördüğü veya kamu borcu hâline gelmiş ödemelerin geç yapılması nedeniyle mağdur olduğu iddiasıyla yapılan başvurularda, alacakta veya hakka konu bedelde meydana gelen değer aşınmalarının başvurucular üzerinde orantısız bir yük oluşturması hâlinde mülkiyet hakkının ihlaline karar vermiştir (*Mehmet Akdoğan ve diğerleri; Akel Gıda San. ve Tic. A.Ş.*, B. No: 2013/28, 25/2/2015).

62. Paranın enflasyon karşısında yitirilen değerini telafi eden araçlardan biri de faizdir. Bu sebeple alacağın geç ödenmesi sebebiyle parada oluşan değer kaybı, borçlu aleyhine faize hükmedilmek suretiyle kısmen veya tamamen giderilebilir. Somut olayda 25/8/2000 ila 9/7/2002 döneminde başvurucudan kesilen toplam 4.948,11 TL başvurucuya 26/1/2015 tarihinde ödenmiştir. Ödemenin kesintinin yapıldığı tarihlerden en az 12 yıl sonra yapıldığı görülmektedir. Başvurunun faiz talebi, görevden uzaklaştırma tedbirinin uygulandığı dönemde eksik ödenen tutarlar için faiz ödenmesini öngören bir hükmün bulunmadığı gerekçesiyle reddedilmiştir.

63. Başvurucu 4.948,11 TL'nin kullanımından en az 12 yıl mahrum kalmıştır. Bu süre boyunca başvuru para üzerinde tasarrufta bulunma ve paranın değer yitirmesini önleyici tedbirler alma olanağı bulamamıştır. Bu süreçte 4.948,11 TL tamamen idarenin kontrolü altında kalmıştır. Bu durumun başvurucuya külfet yüklediği hususunda tereddüt bulunmamaktadır. Başvurunun parasının değer yitirmesi şeklinde oluşan zararın idarenin işleminden kaynaklandığı açıktır. Dolayısıyla idarenin işlemi sebebiyle başvurucuya yüklenen külfetin telafi edilmesi Anayasa'nın 35. maddesinin bir gereğidir. Ancak başvurunun yüklediği bu külfet, Mahkemenin idarenin kendi fiilinden doğan bu zararı

karşılması için yasal bir dayanağa ihtiyaç bulunduğunu kabul eden yorumu nedeniyle hafifletilememiştir.

64. Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkı, kamu otoritelerince mülke erişimin ve mülkün kullanılmasının engellenmesi sebebiyle oluşan zararların karşılanmasını gerektirmektedir. Mahkemenin bireylerin idari işlemde kaynaklanan zararının (paranın enflasyon karşısında yitirilen değerinin) karşılanmasını açık bir kanuni hükmün varlığına bağlayan görüşünün idare hukukunda bir temelinin bulunup bulunmadığı bir yana Anayasa'nın 35. maddesiyle açık bir çelişki içinde olduğu belirtilmelidir.

65. Sonuç olarak başvurucunun aylıklarından kesilen 4.948,11 TL'nin faizsiz olarak başvurucuya ödenmesi başvurucuya şahsi olarak aşırı bir külfet yüklemiş olup başvurucunun mülkiyet hakkının korunması ile müdahalenin kamu yararı amacı arasında olması gereken adil dengeyi başvurucu aleyhine bozmuştur. Başvurucunun mülkiyet hakkına yapılan müdahale bu sebeple ölçülü değildir.

66. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

3. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

67. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir..."

(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvurucu lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir."

68. Başvurucu, ihlalin tespit edilmesini ve yeniden yargılamaya karar verilmesini talep etmiştir.

69. Anayasa Mahkemesinin Mehmet Doğan ([GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018) kararında ihlal sonucuna varıldığında ihlalin nasıl ortadan kaldırılacağı hususunda genel ilkeler belirlenmiştir. Anayasa Mahkemesi diğer bir kararında ise bu ilkelerle birlikte ihlal kararının yerine getirilmemesinin sonuçlarına da değinmiş ve bu durumun ihlalin devamı anlamına geleceği gibi ilgili hakkın ikinci kez ihlal edilmesiyle sonuçlanacağına işaret etmiştir (*Aligül Alkaya ve diğerleri (2)*, B. No: 2016/12506, 7/11/2019).

70. Bireysel başvuru kapsamında bir temel hakkın ihlal edildiğine karar verildiği takdirde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırıldığından söz edilebilmesi için temel kural, mümkün olduğunca eski hâle getirmenin yani ihlalden önceki duruma dönülmesinin

sağlanmasıdır. Bunun için ise öncelikle ihlalin kaynağı belirlenerek devam eden ihlalin durdurulması, ihlale neden olan karar veya işlemin ve bunların yol açtığı sonuçların ortadan kaldırılması, varsa ihlalin sebep olduğu maddi ve manevi zararların giderilmesi, ayrıca bu bağlamda uygun görülen diğer tedbirlerin alınması gerekmektedir (*Mehmet Doğan*, §§ 55, 57).

71. İhlalin mahkeme kararından kaynaklandığı veya mahkemenin ihlali gideremediği durumlarda Anayasa Mahkemesi; 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrası ile Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 79. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere kararın bir örneğinin ilgili mahkemeye gönderilmesine hükmeder. Anılan yasal düzenleme, usul hukukundaki benzer hukuki kurumlardan farklı olarak ihlali ortadan kaldırmak amacıyla yeniden yargılama sonucunu doğuran ve bireysel başvuruya özgülenen bir giderim yolunu öngörmektedir. Bu nedenle Anayasa Mahkemesi tarafından ihlal kararına bağlı olarak yeniden yargılama kararı verildiğinde usul hukukundaki yargılamanın yenilenmesi kurumundan farklı olarak ilgili mahkemenin yeniden yargılama sebebinin varlığını kabul hususunda herhangi bir takdir yetkisi bulunmamaktadır. Dolayısıyla böyle bir kararın kendisine ulaştığı mahkemenin yasal yükümlülüğü, ilgilinin talebini beklemezsizin Anayasa Mahkemesinin ihlal kararı nedeniyle yeniden yargılama kararı vererek devam eden ihlalin sonuçlarını gidermek üzere gereken işlemleri yerine getirmektir (*Mehmet Doğan*, §§ 58, 59; *Aliğül Alkaya ve diğerleri (2)*, §§ 57-59, 66, 67).

72. İncelenen başvuruda, başvurunun aylıklarından kesilen 4.948,11 TL'nin faizsiz olarak başvurucuya ödenmesi nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla ihlalin idarenin işleminden kaynaklandığı anlaşılmıştır. Ancak mahkemeler de ihlali giderebilmiştir.

73. Bu durumda mülkiyet hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmaktadır. Yapılacak yeniden yargılama ise bireysel başvuruya özgü düzenleme içeren 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrasına göre ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılmasına yöneliktir. Bu kapsamda yapılması gereken iş, yeniden yargılama kararı verilerek Anayasa Mahkemesini ihlal sonucuna ulaştıran nedenleri gideren, ihlal kararında belirtilen ilkelere uygun yeni bir karar verilmesinden ibarettir. Bu sebeple kararın bir örneğinin yeniden yargılama yapılmak üzere Bursa 1. İdare Mahkemesine gönderilmesine karar verilmesi gerekmektedir.

74. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 294,70 TL harç ve 3.600 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 3.894,70 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Kararın bir örneğinin mülkiyet hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere Bursa 1. İdare Mahkemesine (E.2015/266, K.2016/96) GÖNDERİLMESİNE,

D. 294,70 TL harç ve 3.600 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 3.894,70 TL yargılama giderinin başvuruca ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvuruca Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 8/9/2021 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.